

TULEVA-hankkeen loppuraportointi

Anna Karhu ja Eini Haaja
Pan-Eurooppa Instituutti
Turun yliopiston kauppakorkeakoulu

Suomen Ulkomaankaupan Edistämisrahaston hallituksen kokous
24.9.2024

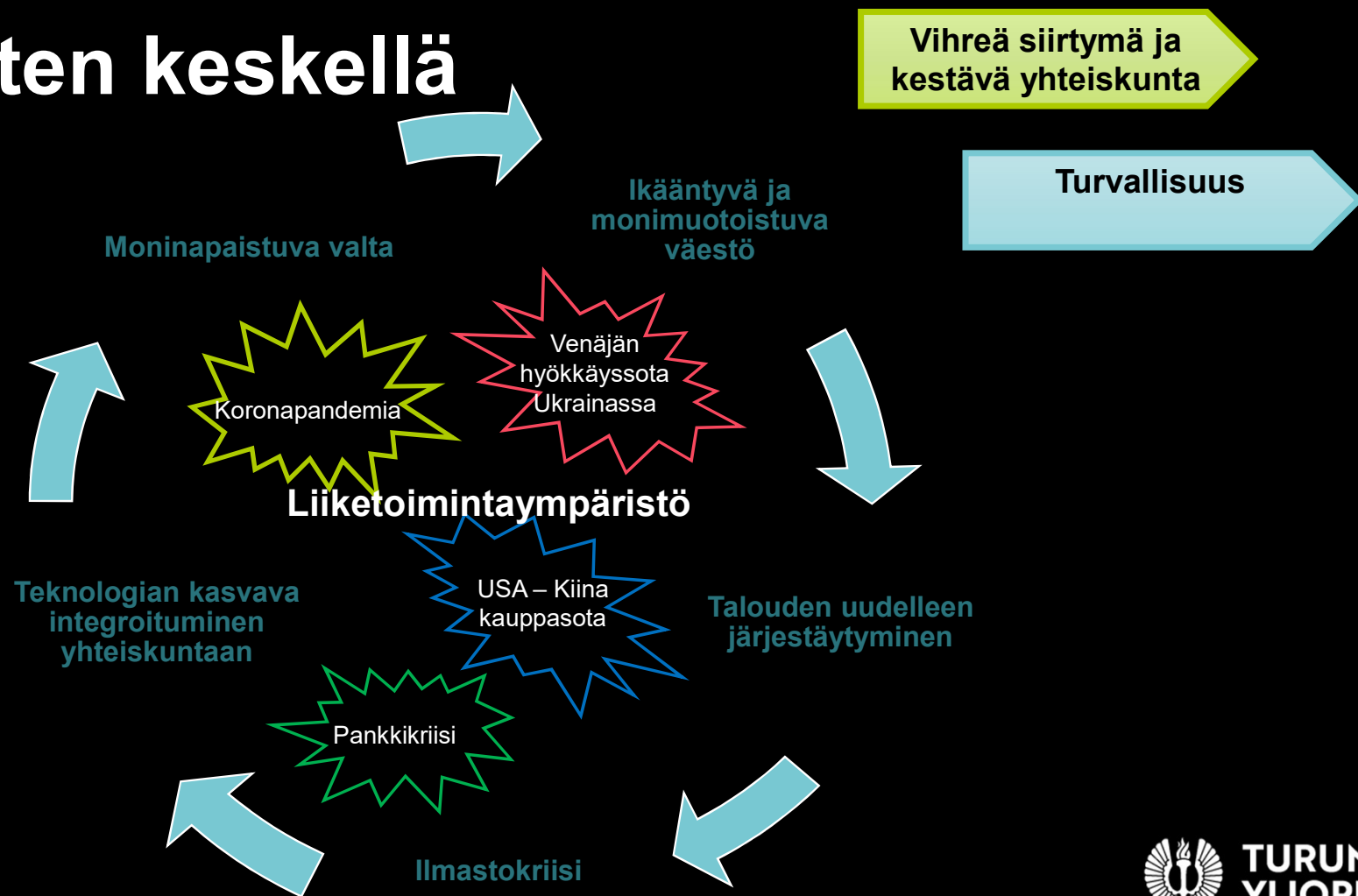
Hanke

- Tavoitteena oli tutkia megatrendien sekä äkillisten disruptioiden aiheuttamia muutospaineita suomalaisyritysten kansainväliselle liiketoiminnalle
- Keskeisiä kysymyksiä:
 - Miten megatrendejä ja disruptioita tulkitaan ja miten niihin reagoidaan järjestelmä- ja yritystasolla?
 - Miten toimijoiden reaktiot muutokseen kytkeytyvät toisiinsa ja edelleen kauppapolitiikan kenttään?

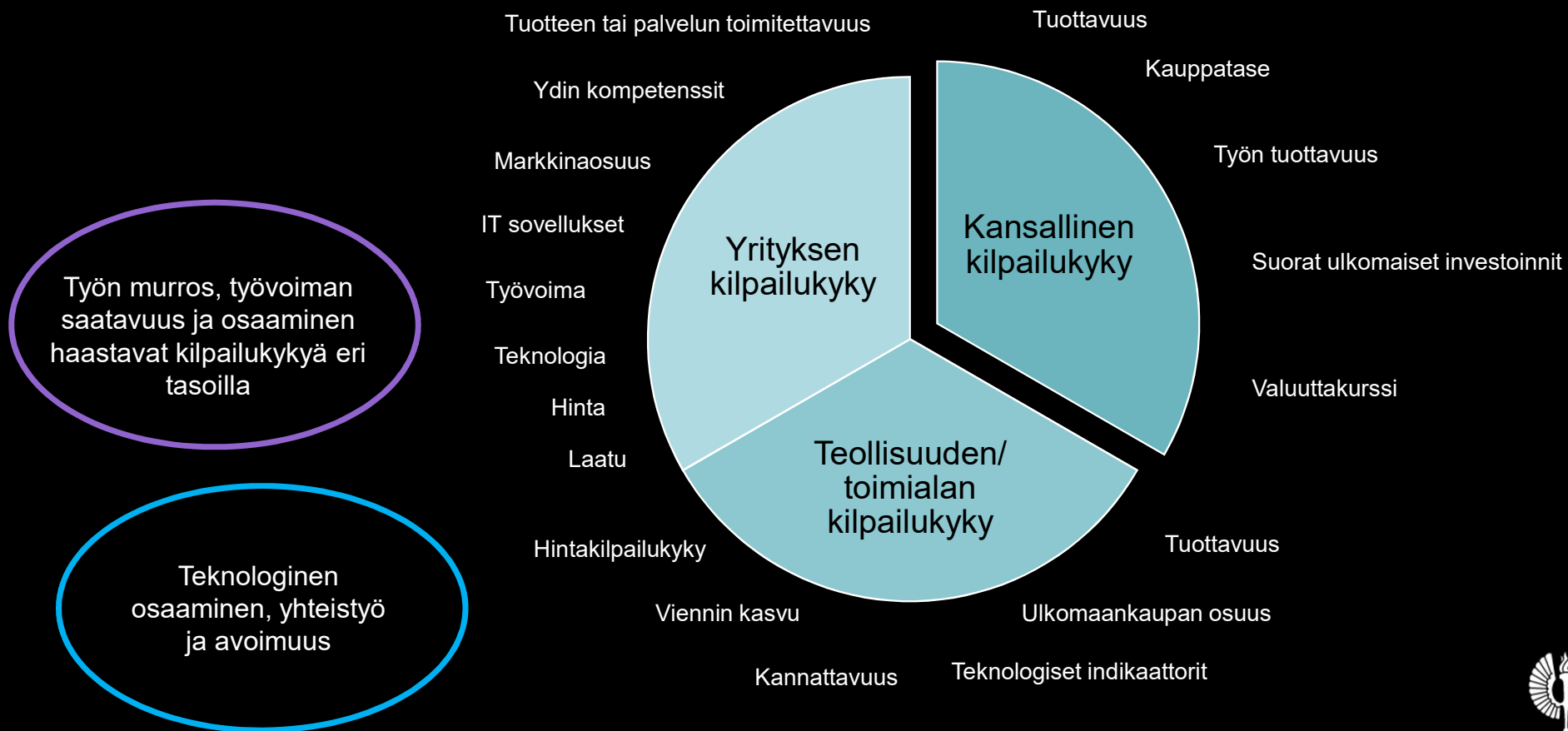
TULEVA-hanke: Suomalaisyritykset tulevaisuuden edelläkävijöinä muuttuvassa liiketoimintaympäristössä

1. Trendianalyysi (10/2022-3/2023)	2. Aineistonkeruu (11/2022-11/2023)	3. Analyysi (5/2023-3/2024)	4. Tulokset (10/2023-5/2024)	5. Viestintä (5/2023-5/2024)
- Katsaus Suomen viennin kannalta keskeisiin muutostekijöihin <i>toteutettu</i> - Teoreettinen katsaus poliittisen päätöksenteon ja liike-elämän dynamiikasta näiden muutosten kontekstissa <i>toteutettu, mm. konferenssiesitys Academy of International Business -konferenssissa heinäkuussa 2023</i>	- Haastattelut (toimintaympäristön muutoksiin reagoiminen sekä proaktiivisuus) <i>toteutettu eri tasoilla</i> - Työpajat <i>mm. EK:n pohjoismaisten sisärjestöjen kanssa</i>	- Viennin ja kauppapolitiikan näkömien arviointi Suomen kannalta <i>haastattelujen rinnalle kerätty tilasto- ja kirjallisuusaineisto</i> - Eri toimijoiden aktiivisuuden arviointi muutosten edessä <i>mm. konferenssiesitykset tulevaisuudentutkimuksen konferensseissa 2023 ja 2024</i> - Pohjoismainen tilanne- ja tulevaisuusvertailu <i>haastattelujen rinnalle kerätty tilasto- ja kirjallisuusaineisto</i> - Toimintatarpeiden arviointi <i>jatkuva ideoiden kerääminen</i>	- Skenaariot suomalaisyritysten toiminnan ja poliittisen päätöksenteon dynamiikan kehityksestä <i>tulevaisuustyöpaja 22.5.</i> - Näkymät tämän dynamiikan tulevasta kehityksestä Pohjoismaisessa vertailussa <i>BSR raportti toukokuussa</i> - Toimenpidesuosituks- et poliittisille toimijoille ja yritys kentälle <i>tulevaisuustyöpaja 22.5.</i>	- Avoin webinaari elinkeinoelämän ja poliittisen päätöksenteon tulevaisuus-orientaatiosta ja kestäväen kilpailukyvyen kehittämisestä <i>webinaari 22.5.</i> - Julkinen raportti tuloksista <i>BSR Policy Briefing toukokuussa</i> - Kohdennettu viestintä eri kanavissa <i>Mm. Aallon harjalle -podcast; paneeli Eurooppa Foorumissa 2023; Palgrave Pivot -kirja "Resilience in International Business Through Collective Agency", juttu Kauppaolitiikka -lehteen, akateemiset julkaisut</i>

Muutosten keskellä

Muuttuva kilpailukyky

Tuloksia haastattelu- ja työpaja- aineistosta: Miten meillä menee?

EU-tason toimijoiden haasteita

**Politiikan ja
elinkeinoelämän
välinen dialogi
tehokkaasti
sääntelyn
luomiseksi**

**Vihreän siirtymän
kustannusten
kattaminen**

**Sääntelyvetoinen
muutos globaalin
kilpailun keskellä**

Pohjoismaisten toimijoiden haasteita

**Reilun ja tehokkaan
sääntelyn luominen
vihreän siirtymän
vauhdittamiseksi**

**Vihreän siirtymän
kustannusten
kattaminen
valtiontukikilpailun
keskellä**

**Energian,
teknologian,
osaamisen sekä
investointien
turvaaminen riskien
vähentämisen
aikana**

Suomalaisten toimijoiden haasteita

**Tiedon jakamisen
kehittäminen ja
automatisointi**

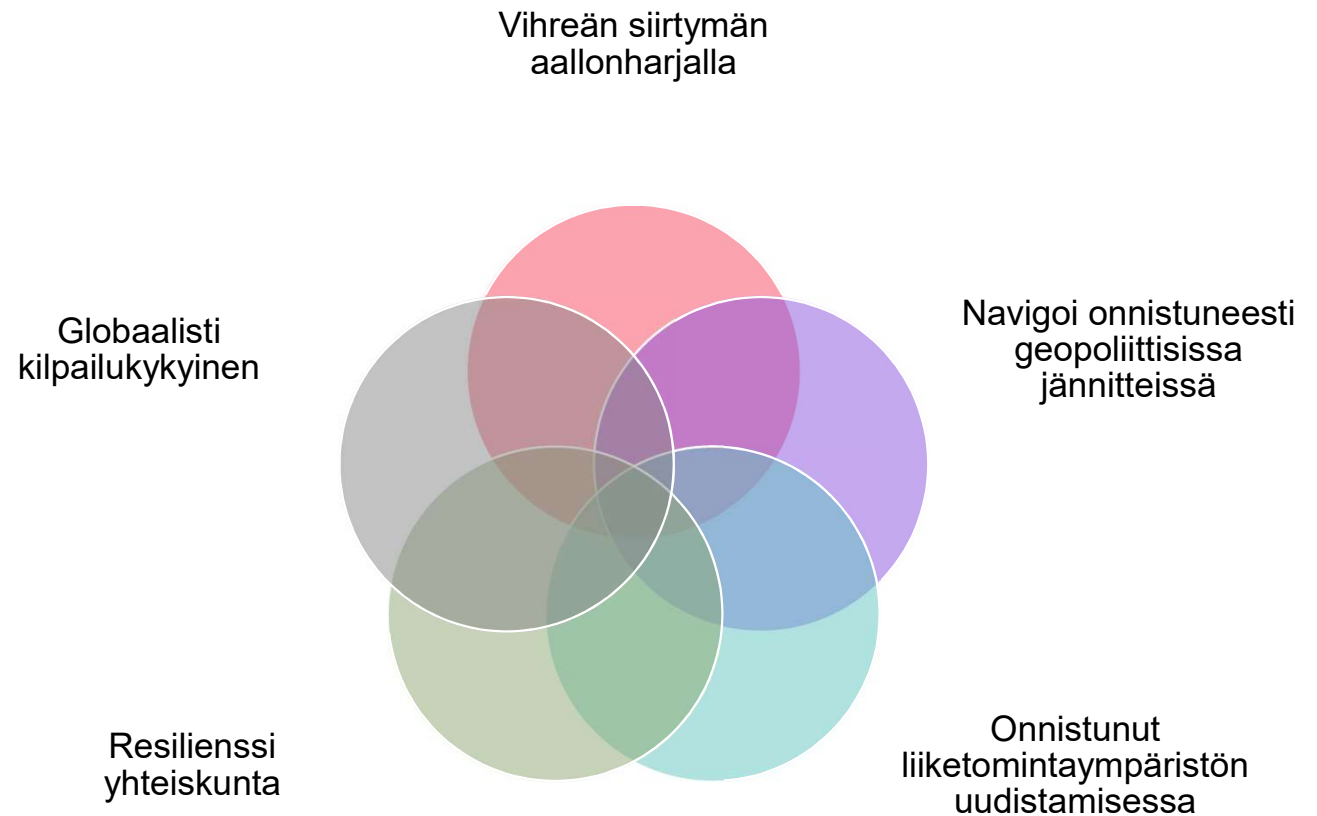
**Strategisten
tavoitteiden
selkeyttäminen
liiketoiminta-
verkostoissa**

**Laajemman
T&K&I-
osallistumisen ja
-investointien
aktivoiminen**

Tuloksia tulevaisuustyöpajasta: Mihin olemme menossa ja miten?

Suomi 2040

- Ideaalitilanteessa yritystukien allokoinnista ohjaisi kestävyys
- Kestävän kehityksen integroiminen osaksi yritysten ja valtion strategiaa
- Innovaatioiden tukeminen kestävä tulevaisuuden luomiseksi

Kestävä kehitys

- Suomi tarvitsee ammattimaista ja strategista maa brändin viemistä
- Strategisten kumppanuuksien luominen
- Suomalaisen innovaatioiden johdonmukainen myyminen
- Suomen brändin viennin priorisointi valtionhallinnon agendalla

Strateginen ”Suomi – brändi”

- Poliittisen järjestelmän uudistaminen ja uudelleen miettiminen
- Nuorten sitouttaminen ja osallistaminen päätöksentekoon monipuolistaa näkökulmaa
- Hallituskausien yli jatkuvat pitkän aikavälin strategiat keskiössä

Poliittinen järjestelmä

- Yrittäjyyteen kannustava lainsäädäntö houkuttelee ulkomaisia osaajia Suomeen
- Työperäisen maahanmuuton helpottaminen ulkomaisen osaamisen saamiseksi
- Työn verotuksen alentaminen
- Enemmän palkkanoita yrityksille kansainvälistyä

Yrittäjyys ja osaaminen

- Tietotekniseen osaamiseen ja koulutukseen panostaminen
- Monialaisuuden tukeminen
- Kunnianhimoisuuden lisääminen yrityskulttuurissa ja jatkuvaan kehittymiseen kannustaminen
- Kansainvälisyyteen kannustaminen jo opintojen aikana

Koulutus ja jatkuva oppiminen

- Vapaan kaupan edistäminen maailmassa niin monen- kuin kahdenvälistenkin suhteiden kautta
- Vastakkainasettelujen vähentäminen niin kansallisella kuin yritystasollakin
- Yhteistyöhön kannustava toimintaympäristö

Liiketoiminta- ympäristö

Johtopäätökset

- Megatrendit ja geopoliittinen kehitys voivat muuttaa liiketoimintaympäristöä ja sitä kautta suomalaisten yritysten kilpailukykyä dramaattisesti
- Suomi etsii identiteettiään ja uutta "menestystarinaa" muuttuneessa toimintaympäristössä
- Eri toimijoilla on erilaiset näkemykset siitä, miten meillä menee kansainvälisessä liiketoiminnassa – vaikeuttaa yhteisten päämäärien ja toimien luomista
- Suomen kilpailukyvyyn ylläpitäminen tulevaisuudessa ei riitä vaan sitä tulee kehittää – vaatii muutoksia ja investointeja

Mahdollisuuksia on paljon!
Onko meillä rohkeutta tavoitella niitä?

Kiitos!

Lisätietoja:

Eini Haaja
Tutkijatohtori
Pan-Eurooppa Instituutti
Turun yliopiston kauppakorkeakoulu
050 367 9303
eini.haaja@utu.fi

Anna Karhu
Tutkimuspäällikkö
Pan-Eurooppa Instituutti
Turun yliopiston kauppakorkeakoulu
050 505 7868
anna.karhu@utu.fi